

Cotisațiunile, abonamentele și ori-ce cereri relative la expediție precum și cestimile privitoare la redacție, se trimit pe numele casierului GH. NICOLAU directorul școlii de băieți No. 3 Piatra-N.

ABONAMENT: Învățătorii și institutorii din alte județe precum și persoanele cari nu-s în corpul didactic, vor plăti ca abonament 4 lei pe an.
Abonamentul se va plăti înainte.

„PROPĂȘIREA”
REVISTA SOCIETĂȚII CORPULUI DIDACTIC
DIN
Județul Nëmțu

APARE ODATĂ PE LUNĂ

Anul IV. Piatra N., 15 Februarie și Martie 1900 No. 6 și 7

Serbarea școlii de Institutoare din Iași.

Discursul D-rei Elena Buznea — ținut la 25 Noembrie 1899, în ziua de Sfînta Ecaterina, patronul școlii.

(Urmare)

O altă cauză încă: În Italia prin 1862, numărul criminalilor era foarte mare. S'a crezut că respîndindu-se cultura, instrucțiunea în popor, numărul crimelor va scădea. Adevarat c'a scăzut numărul crimelor datorite forței brutale și violenței; s'a sporit însă numărul crimelor rafinate, s'au sporit falimentele, falșurile, delapidările banilor publici, cri-

minalitatea minorilor, criminalitatea femenină și mai ales crima de sinucidere. Bine înțeles că nu instrucția e de vină, altele vor fi cauzele cari nu pot fi tratate aici. Ceea ce însă e adevărat e, că din cei cari intră în școalele secundare, sunt cari învață și înving toate greutățile devenind în adevăr utili. Tot așa însă sunt imitatori, învață pentru că așa-i moda, nu pentru a se instrui, ci pentru a obține de la stat un post care să permită un traiu fără muncă din greu și care să asigure și o pensie. Aceștia sunt un pericol social, căci nici de unde au plecat nu se pot întoarce și nici înainte nu pot merge, creând ast-fel o supra producție de oameni slabi de spirit și de corp, incapabili de o sforțare viguroasă, plini însă de o presumpțiune fără margini fiind că au titluri, și răul e, că majoritatea din cei cari învață sunt în categoria aceasta.

Mania aceasta a funcționarismului de care suferă rasa latină altă dată așa de întreprinzătoare și de îndrăzneală a luat proporțiuni îngrozitoare în Italia.

Iată cite-va date :

La ministerul de marină în 1895 pentru un loc de profesor de desemn găsim 63 petițiuni.

La 11 Mai 95 pentru vr'o 6 catedre vacante în licee și gimnasilor s'au prezentat 735 cereri.

În 20 Iulie 96, pentru vr'o 5 catedre de matematici de pe la școalele tehnice, s'au prezentat 678 diplomați și 284 cu alte drepturi adecă în total 962 cereri, ceea ce însumă cam 192 pe un loc.

La ministerul lucrărilor publice în 1895 s'au prezentat 516 cereri pentru 50 locuri de amployați inferiori adecă

10 pe un loc și 68 cereri pentru 4 locuri de sub secretari adevă 17 pe un loc.

La prefectura de poliție din Roma în Ianuarie 98 pentru 2 locuri s'au prezentat 2000 cereri de agenți, 400 de funcționari, 260 de ofițeri și 70 medici adevă în total pentru 2 locuri s'au prezentat 2730 cereri.

În acelaș timp pentru 46 locuri de mașiniști și fochiști s'au prezentat de abia 53 candidați.

Din aceste date se vede că criza funcționarismului în Italia e deplină.

Să vedem acum dacă retribuiția funcționarilor din Italia, poate atrage, dînd speranță de un bun traiu și de înbogățire.

Vom examina diferitele categorii de funcționari.

Incepem cu magistrații:

În Italia sunt 162 tribunale, 24 curți de apel și 5 curți de casație. În fie-care tribunal sunt 9 pretori, în total 1457 pretori plătiți cîte 2800 lire*) pe an cei de categoria I, iar cei de categoria II numai 2500 adevă cîte 6¹/₂ pe zi. Trăesc în așa mare sărăcie acești funcționari, în cît cetim despre dînșii că nu-și pot permite să răspundă la o scrisore.

Institutorii sunt plătiți după orașe. Sunt orașe care scoboară până la 700 lire pe an salarul unui institutor și până la 560 salarul unei institutore, ceea ce însumă mai puțin de 60 lire pe lună unui institutor și mai puțin de 47 salarul lunar a unei institutore.

În cler Italia numără azi 81,000 eclesiastici și 40,000 membri ai congregațiunilor. Episcopii trăesc bine, ei cîș-

*) 1 lira e un franc.

tigă până la 3000 lire pe an. Cît privește clerul de jos, aceștia cîștigă între 800-850 lire pe an.

În armată de asemenea sunt foarte puțin plătiți. Un sub-locotenent are 5 lire pe zi din care i se scade 7 centime pe zi pentru casa pensiunelor și 36 centime o altă dare, în cît îi rămîne 4 lire 57 centime.

E inutil să observăm, că ținînd sama de cheltuețele ce trebuie să facă pentru echipament, un ofițer e plătit mai puțin ca un uvrier și la cîte cheltueli de reprezentare trebuie să facă el față!

Tot același lucru se observă și la carierile așa zise liberale.

Incepem cu avocații. În Italia unde această carieră este deschisă ori-cui, sunt 23,000 avocați pentru 31 mil. locuitori, adică 1 avocat pentru 1350 locuitori.

Ar trebui în adevăr să fie din cale afară sfăclăuși Italianii ca să poată da de lucru pe viață la atîția avocați.

Cu toate că, cu cît condițiunile comerțului, ale industriei sunt mai grele, cu atît se sporesc pretextele de procese, totuși abundența proceselor nu face să se sporească banii căci oamenii fiind saraci, avocații trebuie să se mulțumească cu puțin.

Afară de cîți-va cari cîștigă—30, 40 inși, foarte puțini—până la 100 mii lire pe an, sunt avocați cari primesc cause pentru 100 centime și chiar pentru 20, scrie profesorul Puccini care adaugă că negăsind de lucru nici cu acest preț recurg la samsari și misiți.

În Sardinia și Sicilia se ved avocați care-și primesc plata în natură, în grîu, unt de lemn, puî etc.

Nicăiri nu sunt așa mulți doctori ca'n Italia, 22,000

adecă 1 doctor pentru 1409, în cît dacă ar fi să judecăm starea de sanatate a Italiei după numărul doctorilor, ar fi s'o credem desperată.

În orașe ca pretutindeni doctorii sunt mai respinși, iar la țară sunt foarte rari. Sunt orașe în care avem 1 doctor pentru 530 locuitori.

Din acești 22 mii, 9000 sunt întrebuințați sub numirea de „medico condoto“ și sunt plătiți de comună, de congregațiunile de caritate sau de societățile de bine-facere.

Cînd sunt limitați să caute pe saraci, câștigă de la 1000—2000 lei pe an. În cazul cel mai bun de „condota piena“ cînd au dreptul să caute pe toată lumea, cîștigul variază între 2, 3 sau chiar 4 mii lire pe an, în termen mijlociu 250—300 lire pe lună.

Dar sunt orașe unde se câștigă mai puțin. Ast-fel într'o comună din Piemont, primarul anunță că „Condota medica“ fiind vacant, se face cunoscut doritorilor de a ocupa acest post că salariul este de 760 lire pe an și locuință.

Dar mai mult de cît atîta într'un oraș important din Toscana, există un spital al cărui director general este medicul cu salariu de 1100 lire pe an și locuință; în considerație că plata se pare prea mare, doctorul e obligat să îndeplinească și funcția de intendent în ceea ce privește administrația și comptabilitatea.

Aceasta este soarta celor 9000 doctori „Condota“. Restul de 13,000 care-și exercitează în mod liber profesia lor dacă se exceptează celebritățile și profesorii universitari — cea mai mare parte cîștigă 2—3 mii lire în anii dinții și se urcă la un cîștig de 3—6 mii lire. O forte mică minoritate se sue la 12 mii lire pe an. Și încă și a-

ceste mici venituri tind să scadă din zi în zi, atit prin marea concurență cît și prin ruina economică a claselor cari dădeau mai mult de lucru doctorilor. Iată dar viitorul carierei medicale din Italia.

Din cele 3 mari profesii liberale, ingineria și arhitectura oferă azi mai mare debușeu intelectualilor din Italia, decît avocatura și medicina. După cele din urmă statistice in Italia sunt peste 11 mii ingineri. Mulți sunt întrebuințați in țară, dar numărul celor cari termină in fie-care an școalele speciale intrec cu mult nevoile Italiei.

De aceea vedem colonii întregi prin Orient și foarte mulți îndeplinesc la noi in România lipsurile din diferite servicii.

Dacă condițiunile inginerilor sunt relativ bune, apoi acele ale oamenilor de litere sunt cu totul detestabile in Italia. Din 31 mil. de Italiani sunt de-abea poate 2 duzini de scriitori, cari trăesc din munca lor

Jurnaliștii au mare prestigiu asupra mulțimei.

Mulțimea vede in jurnaliști sau controlori ai autorității sau amici ai guvernului. Această pozițiune morală plus alte considerațiuni au provocat o supraproducțiune de jurnale și jurnaliști.

In Italia iese peste 2000 jurnale. Dar din punctul de vedere al salarului, jurnaliștii Italiani, sunt cu mult inferiori confrăților lor Engleji și Franceji.

Adeverat că 5—6 directori de gazete castigă până la 20 mii lire pe an și cîți-va șefi redactori sunt plătiți de la 6—8 mii lire pe lună, iar reporterii de abia primesc 70—100 lire lunar.

Din aceste cifre vedem cum atita inițiativă individuala,

atita energie se perde, aruncându-se asupra acestor cariere budgetare pline adesea ori de contrarietăți și care deși câte odată produc îndeostulare în traiu, nu aduc însă nici odată bogăție.

Multe din cele zise asupra Italiei se observă și la noi, și ca într'o oglindă putem vedea viitorul nostru economic, în prezentul Italiei.

Să ne îngrijim dar serios, căci situația noastră de și nu-i încă ca-n Italia. dar fatalmente pe calea pe care am plecat acolo vom ajunge. Să ne îngrijim dar de starea Italiei și să evităm de a o imita în această direcțiune.

Noi cari imităm și importăm aproape totul din streinătate să avem înțelepciunea ca continuând de a imprumuta ce-i bun să ne ferim de curentele cari pe aiurea au dovedit că aduc moartea economică a unei națiuni.

Fiind-că după cum a observat Jules Lemaitre vorbind de problema Educ. moderne, nu mai este timp de a schimba pe indivizii adulți, de aceea asupra generațiilor cari scri-dică trebuie să influențăm, asupra copiilor de acum și mai ales asupra copiilor pe care-i creștem ca să le încredințăm creșterea generațiilor viitoare. Numai prin Educ. lentă și directă a maselor vom putea realiza *transformări și profunde și durabile*.

Iată de ce am ținut ca cu ocaziunea aniversării a 65-a a școalei, să reamintesc viitoarelor institutoare că domnia definitivă a industriei și a comerziului s'a deschis și că e singura cale, care va susține popoarele în lupta economică dintre ele și va decide de viitorul lor. În acest sens dar să influențeze Normalistele pe tinerile ce li se vor

încredința, pentru prosperitatea României.

Să trăiască România

Să trăiască M. L.

Să trăiască A. L. R.

CEȘTIUNI ȘCOLASTICE ⁽¹⁾

II

Prelegeri și interogațiuni

Iată o chestiune de prima importanță pentru școlă și temeiul pedagogiei didactice. Tocmai din această pricină, ea fiind de domeniul unor cercetări mai întinse și mai speciale n'ași atinge-o în aceste rânduri, de n'ar fi o rea tendință în lumea noastră școlară: ca să-i ridice acest caracter și să o reducă la o simplă chestie de regulament—accesibilă discuțiunii orî și căru chemat orî nechemat într'ale învețămîntului—de nu s'ar căuta cu alte cuvinte a se face o operațiune inversă celei semnalate în articolul precedent: o chestie fundamentală să devină o formalitate.

Pînă acum regulamentele școlare n'au avut nici-un amestec în chestia prelegerilor și interogațiunilor, lăsându-se acesta în alte sfere mai proprii discuțiunii ei. Treptat-treptat însă a început ca și în așa materie să-și încerce regulamentul exercițiul autorității sale. Pe nesimțite dispozițiunile regulamentare au tins să indice un fel de metodă profesorilor. O mai mare încercare de așa natură s'a făcut, fără a uita regulamentul din Aug. 1896, în cel actual, ađi în vigoare, din Aug. 1898.

¹⁾ Veđi „Propășirea“, No. 3, An. IV, 15 Dec. 1899

Intr'acesta e o greșală.

Numai de natură de a fi regulamentată, nu e chestiunea de care ne ocupăm. Altfel n'am mai pricepe, care e domeniul școlar ce cade sub prevediunile regulamentare, ce rol au regulamentele școlare, unde începe și unde se sfârșește autoritatea lor.

Un regulament are datoria să-și exercite autoritatea sa de ordine, de rânduială, de sistematizare, de administrare, a tuturor formelor externe firei școlei și e menit se dea un curs regulat funcționării acestora. El se referă la partea formală, de din afară, nu la fondul, la esența, la firea acea intimă, care e însu-și miezul instituțiunei școlă. Acesta a doua parte depinde de alți factori, de cât de nisce dispozițiuni regulamentare, care n'au aci nici un rost și rol.

Și nu cred a se putea susține cu sorți de a convinge — în ori și câte sofisme s'ar învelui argumentarea — că prelegerile și corolarele acestora, interogațiunile, constituiesc o parte formală, exterioră școlei. Din potrivă, Ele sînt însă și firea intimă, interioră, miedîșă a școlei. Sînt școla însă-și. Fără ele o atare instituție e de neînchipuit.

Dacă e așa, și așa și e, apoi are regulamentul vre-un amestec într'acesta? El formează școle? Nu-s alte norme care să dirigeze acest fond al școlei, pentru ca el să fie ceea ce trebuie să fie, și să dea rodele dorite și așteptate? Trebuie să recurgem la prescripțiunii de regulament?

Modul de a propune și de a controla acesta, în vederea rezultatelor ce-s de dat, atârnă de alte prescripțiuni mai înalte, mai sacre, singurile îndreptățite a-și exercita rolul în așa materie, de prescripțiunile pedagogice. Ne gă-

sim într'o altă stăpânire, unde regulamentul, orî și câte pretenții ar formula și ridica, nu pôte fi recunoscut ca autoritate.

A prelege bine, a sci cum să-ți faci sub acest raport datoria de profesor, a afla chipul cum să te convingi de rodul prelegerilor tale, a fi inițiat în fine în toate mijlocele destinate pentru a reuși în menșrea ta — acesta e obiectul pedagogiei și în special al metodologiei.

Acesteia-i incumbă datoria de a cerceta, analiza și decide mijlocele și metodele care convin cutărui obiect, a prevedea amendamentele folositoare ce trebuiesc făcute acestora în vederea diferitelor naturi și temperamente de profesori, cât mai ales în vederea acelorora de școlari. Și numai cele ce acesta va fixa, va trebui luat în seamă pentru dirigiarea prelegerilor. Și încă și acesta nu pôte prevedea toate și toate împrejurările, ce se întîlnesc în viața școlară, mai ales că pedagogia nefiind o sciința pozitivă, cu legi sciințifice, cu dispozițiuni lapidare, autoritare lasă câmp deschis inițiativei pedagogice a profesorului.

Dacă pedagogia și metodologia, chemate prin excelință a dicta metodele și încă nu merg prea departe, să aibă o așa pretenție regulamentul?

Dar s'admitem că s'ar putea regula acesteia, nu e în acest cas o trecere de la regulamentul la metodologia? Nu-și iesă printr'acesta regulamentul din cercul competenței sale? Și chiar, în ciuda tuturor considerațiunilor, de s'ar tinde la acesta, cum va fi posibil de executat? Putea-va regulamentul arăta metodele proprii tuturor obiectelor de studiu, avend în vedere și pe profesori și pe școlari? Iși va anexa însăși metodologia?!

Și la ce bun toate acestea? Dôr numai ca să se satisfacă încă odată propensiunea ce s'a luat de la o bucată de vreme de a se reglementa cele mai mici lucruri— mergându-se cu acesta chiar pînă la absurd și ridicul, și de multe ori înlocuind astfel, piedîș, dispozițiunii de legi. Căci ce folos ar decurge din așa usurpare din partea regulamentului — mai ales când neputînd realiza imposibilitatea de a fi o metodologie se va margini la o incompletă și pretinsă îndrumare metodologică resumată în câte-va articole — nu se vede.

Chiar de s'ar putea preface în metodologie, regulamentul, și numai rău ar isvori pentru școlă, căci în acest cas el încetînd de a fi regulament ci metodologie, încețeză și sancțiunea dispozițiunilor sale positive, hotărîte, autoritare, ale metodologiei nefiind de așa natură.

Acesta devine mai evidentă în cazul real când regulamentul are numai o mască metodologică. Profesorul neputînd împăca și metoda sa, basată pe considerațiunile complete și raționate ale pedagogiei, și dispozițiunile incomplete respective ale regulamentului, va jertfi de cele mai multe ori regulamentul pentru a salva metoda și a face ca rodul strădaniilor sale să nu fie nul. Și acesta e un mare vițiu social, care—ori și cât am fi deprinși a asista impasibili la încălcările de legi și regulamente — ar trebui cu desăvîșire sîrpit, din ale școlei mai ales. Dar respecte-se regulamentul pe sine, ca să fie respectat. Ori ar trebui sacrificată metoda de dragul unor dispozițiuni de regulament?!

Nu e în toate acestea o stînjenire, o piedică școlară?

Unde se mai pune apoi știrbirca autorității didactice, ce în așa cas se pricinuesce profesorului. Dacă e permis

unui astfel de regulament schilod — și numai schilod p^ote fi în așa chestie — să se amestece în metode, de ce nu și-ar lua atare permisiune ori și cine? Reul exemplu de încălcarea *caracteristicii profesorului*, a sanctității sale, îl dă însuși regulamentul.

Să încetăm dară cu așa dispozițiuni de a regula felul de a propune și asculta, de a prelege și interoga. Să se lase profesorului deplină latitudinea de a-și implini misiunea lui — căci el are o misiune, nu e un obișnuit funcționar — așa după cum normele metodice învățate, arată, după cum natura sa este, după cum atmosfera intelectuală și morală a clasei se prezintă, după cum dară bunul simț, resultanta acestora, îl povățuesce.

Se va obiecta p^ote, că intervenirea regulamentului, și aici unde pare că nu e la locul ei are totuși o noimă.

Nu toți profesorii secundari sint *profesori* și conșcii de menirea lor. Nu toți își pun totă nădejdea și tot talentul lor didactic întru propășirea școlii. Se găsesc și din aceia și încă p^ote mulți, care își fac prelegerile, și în genere datoria de profesor, numai fiind-că au „astă meserie“. Și pentru ca școla să fie ferită, pe cât e posibil, de eventuale desastre, nu e nimerit a se stipula prin regulament cum și cât timp se explice, cum și cât să spună, cum, când, de câte ori și în ce fel să chestioneze?

Că vor fi și așa profesori, las această credință pe seama celor ce și-ar face-o. Dar că greșesc cei cari își dau cu socotela să preintimpene și să îndrepte relele școlii, privitoare la metode, printr'o intervenire de regulament — o mărturisesc cu convingere. Căci nu e de percept cum nisce dispozițiuni — metodologice de regulament, de care

cel ce-î chemat a le aplica n'are nici-o idee sau în cel mai bun cas una superficială, îl pote scote pe acesta bun profesor. Rodul dat în așa împrejurări e pipernicit, superficial, sfrijit, cum e și logic să fie.

Nu vom lecuî cu așa măsuri reul, dacă există. Remediul se găsește în alt ceva: în recrutarea corpului didactic secundar, cestiune ce va forma obiectul unui viitor articol.

Să dăm dar regulamentului ce-î al regulamentului și pedagogiei ce-î al pedagogiei — pentru binele școlei — și să fugim de barocitatea ca „regulamentul se facă pe metodologia”.

Th. Avr. Aguletti

Directorul Gimnasiului din Tirgoviște

Impăratul Mână de Fier

(Urmare)

Merse ea ce merse, și iacă dă de o apă mare cât cuprindeaî cu ochii și tot nu-î vedeai cel alt mal; iar în valurile ei erau numai mărgăritare albe și strelucitoare, de-ți sclipiau în ochi ca nisce săgeți pornite din sore; dar așa clocotiau și spumau, de-ți spărgeau urechile și-ți luau vederile.

Ce să facă, cum s'o trecă? Turturica îi dise «n'ai nici o grijă: stăi să sbor eu înainte și când oiu fi pe la mijloc, pășasce în apă fără temă și ai să mergi ca pe o gheță, prinsă de când îi lumea; numai să nu cumva să te atingi de vr'o piatră de mărgărintar, că atunci n'are să ne fie bine».

Turturica sbură pe de-asupra apei, iar Viorica așteptă

ce aşteptă şi numai ce întinse şi ea piciorul cu sfielă, călcând pe apă, Vedu că apa o ţine, prinse la curaj şi hai înainte! Merse ea mult şi bine aşa pe apă, ca cum ai merge pe un pod, că nici tâlpile de la papuci macar nu i se udau, şi ajunse în sfârşit lângă mal ; dar când să facă, fata, cel din urmă pas ca să iasă din apă, i se resuci puţin piciorul şi câte-va mărgăritare îi alunecară în papuc. N'apucă bine Viorica să scotă papucul şi să arunce pietrele înapoi şi apa începu a clocoti straşnic, făcându-se când neagră, cum e păcura, când roşă, ca singele proşpet varsat, şi din ea ieşi un zmeu cât un munte, care ţinea în mână un buzdugan încolătăcit de şerpi şi balauri.

— Cine te-a împins să calci hotarul împărăţiei mele şi să-mi prăşti avuţiile? Ai să hrănesci acuma cu trupul teu, şerpii şi balaurii din adâncurile mării ce ai călcat.

Turturica, vedând primejdia, şopti iarăşi Vioricăi să scotă din sin mănunchiul de Viorele. Viorica îl scose repede şi amerinţă şi pe smeul mării de mărgărintar cum amerinţase pe zmeul pădurei de mărgeau, făcând cruce de trei ori asupra lui cu floricelele de la mă-sa.

De odată zmeul scăpă buzduganul din mână. Şerpii şi balaurii din prejurul lui plesniră vărsând venin pe gură; iar zmeul remase încremenit ca şi cel din pădurea de mărgean.

Viorica, mulţumind lui *D-Ńu* şi albei turturele, se pregătea să plece înainte, îngrozită de câte veduse şi de cele de care scapase, când zmeul, cu glas slab şi umilit, o rugă să-i desfacă vraja ce-i făcuse şi supus îi va rămânea totă viaţa.

Vioricăi i se făcu milă: ea îi dădu şi lui o florică vestedă din mănunchiul ce purta în sin şi-i spuse că cât timp işi va ţine cuvîntul, n'are să se temă de nimic. Zmeul, bucuros,

luă din apă un pumn de mărgărintare și dându-le fetei îi dîse:

— Stăpână, iea aceste pietre, înșiră-le și le poartă la gât, că-s albe și frumoase ca și fața ta fec'orească, și ori unde ai fi, ori în ce primejdie te-ai găsi și ai avea nevoie de mine, scutură salba de trei ori în vînt și eu îți-oiu veni în ajutor.

Viorica lua cu drag mărgărintarele, pe care înșirându-le le puse la gât, apoi plecă tot înainte cu gândul la mă-sa și cu nădejdea la Dumnezeu.

Cît o fi mers ea, nu sciu, dar trebuie să fi mers mult tare, și numai ce dădu de un palat mare, frumos, cu totul și cu totul de aur. +

— Să cerem găzduire, dîse Viorica turturicăi, că nu mai pot de trudă, și bătui de mai multe ori în portă.

Bătăile resunară jalnic în palat, dar nici o mișcare nu se auzi. Turturica sbură peste zid și trase zăvoarele porților. Când intră Viorica în năuntru, ce să vadă? sumedenie de bogății și streluciri, cum nici că se mai pomenesce, și o mulțime de oameni, dar toți înlemniți locului, așa cum îi apucase vremea. Prinse ea a cerceta în toate părțile, să vadă cum și ce este sau a fost pe acolo, dar nimic nu putea pricepe: dulapurile cu cheile la elc, gemeau de mîncări și beuturi prospete și bune ca și cum ar fi fost pregătite de cu sară, fel de fel de haine strelucite și câte alte lucruri prețioase, fie-care la locul lui; dar nici pic de vieță, pretutindenî oameni țapeni, înlemniți.

Cercetând ea într'una, numai iacă că într'o odăe dă de un tîner, frumos ca un sore, care stă întins pe un pat, înlemnit și galben la față—mort ca toți morții.

Vedendu-l și pe acesta, Viorica se sperie și voia să fugă de acest palat plin de morți, dar tovarașa ei, turturica, o opri și-i dîse;

— Nu te teme, nu fugi; că tinărul acesta nu e doră mort ca toți morții. Ia să vedem, să cercăm, nu va fi ore vre un chip ca să-î venim în ajutor, cine scie!

Viorica se apropie încetul cu încetul de tiner și din ce în ce tot mai cu drag se uita la el. O milă nespasă o cuprinsă, inima i se strînse de durere, vedându-l așa de frumos, așa de voinic și lipsit de vieță. Ochii i se umplură de lacrimi și fără să-și deie samă se plecă încet de-asupra lui și-l sărută ușor pe frunte. Atunci tinerul deschise ochii și se uită mirat în jurul lui ca omul care nu scie unde se găsește.

Viorica, rușinată, se îndosi ca să n'o vadă. Tinerul nevăzînd pe nimeni plecă din nou pleoapele și era cât pe ce s'adormă iarăși; Viorica însă își aduse aminte de mănunchiul de viole, care o scapase din toate nevoile și fără să-î mai dîcă turturica îl scose din sîn, făcu cruce asupra tinerului și-l purtă ușor pe frunte și obraz. De odată mândrul adormit se'nvioră la față și sculându-se, sări jos din pat, căutând în jurul lui :

— Ce s'a petrecut cu mine? Unde am fost? Din ce lume mă întorc? A! îmi aduc aminte: Vrajitorea cea ticăloasă! mama zmeului pădurei de mărgean, sora neînpăcatului meu dușman, zmeul mării de mărghăntar, m'a vrăjit, de ciudă că fiica-sa s'a prăpădit de dorul meu. Da, îmi amintesc mi-a cobit, ca mort, neputrețit să rămân până ce *cap și mână* de femeie nu va cuprinde împărățiile lor, strebătînd până la mine ca să-mi deie vieță... Dar cum? Când? cine a făcut această minune?

Și căutând cu ochii în toate părțile, tinerul zări pe Viorica și remase uimit de frumusețea ei.

— Cum ? tu ești aceia ? Femeie ești ȋre, orȋ rađa sȋreluȋ ȋ. răsărit cu chip omenesc ? Cum ai ȋnfruntat primejdiile pădurei de mărgean și a mării de mărğăritar, necălcate până acum de picior de om ? Avut-a *D ȋ u* milă de aceste locuri și te-a trimis din cer să-mȋ sfărȋmȋ dușmanii și să me faci cu ȋile ? Spune-mȋ cine ești, de unde vii ? căci femeie ca tȋte femeile nu ești, nu se pȋte să fii.

— Nu-s din cer și nici rađa ruptă din sore, ci femeie pămȋntenă, și amarul vieȋei m'a adus prin aceste locuri. Am supus pe amândoi zmeii, dușmanii tei și ajungend la palatul tȋu, te-am găsit așa cum erai. D-ȋeu mi-a ajutat să-ȋi desfac vraja zmeoicei. Atăta e totul, ȋise Viorica roșindu-se, mai mult de căt atăta nu știu și la alt-ceva nu m'am găndit.

Tinerul craiȋ ȋmpreunându-și mâinele ca ȋnainte a unei minuni ceresci, ȋngenunche ȋn fața fetei, rugănd-o să remăie la dănsul, să primiască a-i fi soȋie; că altfel, vieȋa ce i-a dăruit n'ar mai avea preȋ pentru dȋnsul. Și când Viorica ȋnroșindu-se lasă să-i cadă mâna ȋn mâna ȋntinsă a mȋndrului ȋmperat, tot palatul resună de 'strigăte de bucurie, iar supușii frumosului tȋner năvăliau care mai de care, ieșind ca din pământ, ca să feliciteze pe stăpănul lor iubit și să sc ȋnchine gingașei și frumoșei lor ȋmpărătese.

ȋmpăratul le povesti tȋte cele isprăvite de Viorica și toȋi se ȋnveseliră că au scăpat de nisce dușmani așa de primejdioși, pe cari acuma, la vreme de nevoe, ȋi vor avea ȋncă de ajutor ȋn potrive altor vrăjmași ce s'ar ivi.

Nunta se făcu cu chef și strălucire : toȋi erau voioși și nu le ajungeau ochii să privească perechea ȋmpărătească, frumoșă, tinără și fericită. Și cine s'ar fi săturat de chipul lor ? că de când e lumea lume, nu se veduse o păreche mai mȋndră

și mai bine potrivită cum era *Mugur*, așa se numia împăratul din palatul de aur, și Viorica.

După ce petrecură și se veseliră, cum nu s'au mai veselit de atunci încôce alți supuși de ferecirea împăratului lor; iacă că griji noue îi cuprinseseră: se răspândi vestea așa de-odată, că spaima împărățiilor, Măna de fer cel fără lege și Dumnezeu, se îndrumase spre dinșii răsbătând prin pădurea de mărgean trecand mare de mărgharitar, tot cercetând din împărăție în împărăție de Viorica. Viorica își liniști supușii spunendu-le să n'aibă grijă, că dacă D-țeu i-a scapat de cei doi zmei și vraja înfurietei zmeoice, nu se va îndura să-l lese prada lui Mână de fer, care e mai reu și mai neomenos de cât dușmanii lor de pân' acum. Toți o ascultau cu drag și inima li se umplea de bucurie și încredere. Își puseră nădejde în D-țeu și așteptând vrășmașul, se pregăteau de luptă.

Când aflase Mână de Fer că Viorica a dispărut din palat se făcu pară de foc și ca un vîrtej întră țipând și amerințind în odăea împărătesei, căria îi poronci, că de vrea să mai poarte capul între umeri, apoi să-i spue drept în cotro s'a dus Viorica, care de sigur a fost înțelesă și pusă la cale de dânsa.

Împărătesa se prefăcu că nu scie nimic și cu tôte amerințările lui, Mână de fer nici cât negru sub unghie nu putu afla de la dânsa. Furia lui atunci numai avu margini: el poronci să puie pe împărătesa la inchisore sub paza hârcei celei îndrăcite, apoi își adună armată ca de un răsboiu strașnic și întovărășit de feciorul seu, plecă să caute pe Viorica, hotărât să amestece cu pămēutul împărăția care ar adăposti-o.

Merseră ei o bucată bună și numai iaca că ajunseră la pădurea de mărgan. Acolo Mână de fer cel tiner găsi un cercel de-al Vioricăi. Plin de bucurie și dor de resbunare, alergă de-l arată tată-seu rinjind și spunând ca o iazmă:

— Aha !! i-am dat de urmă! înainte băeți, că de-acuma nu e mult! Ostea se repeși în pădure și o mulțime de crengi trosniră, rupte de vârtejnl lor. De odată se treziră încunjurați de o mulțime de zmei, inr zmeul roș se încrunta la Mână de fer, amerintându-l cu buzduganul. Căinosul împărat se'nspăimântă și umilindu-se se rugă de iertare, spuid că el n'a venit cu gând de resboiū ci numai trece înainte ca să-și găsească pe fiica lui Viorica.

Zmeul de odată se îmblânși și spuse lui Mână de fer că dacă are de-a face cu tatăl Vioricăi, atunci nu se mai pune de pricină. Mână de fer se feri de a-și spune gândul și bucaros plecă înainte mirându-se de respectul zmeului pentru fata lui,

Mai merseră ei ce mai merseră și numai ce ajunseră la Marea de mărgăritare, Aici o puseră de mămăligă, nesciind cum s'o trecă și mai-mai voiau să se întorcă îndărăt; dar lăcomia îl mușcă de inimă pe Mână de fer și porunci soldaților să umple câți-va saci cu mărgăritare. Abia puseră mână în marea și zmeul, stăpânul mării, ieși din clocotirea valurilor și o pusderie de balauri îl încuujurară. Mână de fer o sfecli mai rău ca în pădurea de mărgan; dar și de astă dată sciu să se umiliască și începu să se roge de iertare, spunend căi fără scirea lui s'au încercat soldații să fure mărgărintare, apoi adăugă cu supunerea că el nu vine cu resboiū, ci numai trece înainte după copila lui Viorica, despre care rugă pe zmeu să-i spue de nu are vr-o sciință.

La numele Vioricăi și zmeul mării ca și cel al pădurei de mărgean se făcu blajin și îngăduitor : Intr'o clipă balaurii se facură neveduți : iar el întinse buzduganul amenințând de trei ori marea și apoi spuse lui Mână de fer să trecă cu totă oștea lui fără grijă; căci dacă el este tatăl Vioricăi nici ventul din imperăția lui nu va îndrăsni să-i clatine un fir de per.

Mână de fer o luă iute la sănătoasă neputând să-și creadă ochii și urechile și tot i se părea ca zmeii și balaurii îl ajung din urmă.

— Ai vețut, tată? haina de soră-mea s'a pus bine cu amândoi zmeii și numai te-î trezi într'o bună dimineță, că se unesce cu dinșii și ne repune; căci cu acești dușmani nu mai poți să te joci ca cu cei alți împerați, care tremurau înaintea ta. Așa-i că înaintea lor ai învățat și tu cum se tremură? N'aibî grijă, n'a plecat ea degeaba de-acasă și mama. cu toate amerințerile și închisorea în care ai pus-o tace chitic rabdă și așteptă. Nu se lasă ele până nu s'or resbuna asupra ta și a mea, că doară nu degeabă au sânge de-al lui Viorel în vine : mai bine se lasă chinute de cât să se supue, după cum le e datoria, cum m'am supus totdeauna eu, care am în mine numai sânge de al tîu, nu zamă de buruենă ca mama și soră-mea.

Mână de fer cel tîner căuta să otrăviască inima tatălui său și să-î aprindă mai tare ura în potriua Vioricăi.

Impăratul tăcea și grăbia pasul, căutând cu ochii întunecați tot înainte. Iși simția inima grea, cum n'o mai simțise nici odată : îl apucase un dor strașnic de Viorica și mai că era să uite cu ce gând plecase de-acasă, Par-că ar fi vrut s'o mai strîngă odată în brațe, s'o mai audă

odată dicându-i „tată” poate că acuma nu s’ar mai speria de „*mâna lui cea tare*”

Mergend ei așa, iată că zăresc împărăția lui Mugur împărat și se îndreptară într’acolo ca să cerceteze de Viorica.

Mugur, aflând că mână de fer i-a calcat împărăția, porunci ca oștea să-i steie gata de luptă, dar nimeni să nu îndrăzniască să atace dacă nu vor fi atacați. Asemenea se dăduse de scire din om în om, să nu se pomeniască nimic de Viorica, și nici macar să se vorbiască că împăratul e însurat. Așa îl rugase Viorica, care îi povestise toate păteniile ei, și așa s’a făcut.

Mână de fer cercetă de fiica-sa și ne aflând nimic nu-i era îndămână să se întoarcă înapoi fără nici o ispravă și fără sa lese în urmă-i, după cum îi era obiceiul, șiroe de sânge, și apoi îi căduse la inimă împărăția cea veselă, frumoasă și mănosa a lui Mugur împărat.

Se bătu el ce se bătu cu gândul: Viorica tot pe aproape trebuia să fie, de ore-ce călcase tot în urmele ei și ori eum ar fi tot va pune el mână pe dinsa, Dar de ce să nu puie mână și pe împărăția lui Mugur împărat, care nu e zmeu și n’are oștire de balauri? Așa făcându-și planul porunci să porniască lupta.

Voinicii lui Mugur se luptau vitejesce, dar zăvozii lui Mână de fer erau îndoșiți la număr: Mugur, care era în mijlocul lor, începu a se lua pe gânduri și din vălvorea luptei se repedi într’un sullet până la Viorică s’o mai vadă odată; căci se putea întâmpla să cadă în luptă. El o îmbrățișă dulce și despărțindu-se îi duse :

Dea D-țeu să te mai pot vedea.

Viorica nu-și perdu cumpetul: ea-i puse în sîn câte-va flori din mănunchiul ei de viorele dîcîndu-i:

— Tu ai să-î repui pe ei, nu ei pe tine; dar bagă de samă că Mănă da fer e tatăl meu, iar fecioru-seu îmi e frate, nu vreu să se atingă macar un fir de pîr din capul lor.

Mugur plecă îmbărbătat; iar Viorică bătu de trei ori în vînt cu crînga de mîrgean și apoi scutură de trei ori șiragul de mîrgăritare. De odată aparură, ca din pămînt, înainte ei, zmeul pădurei de mîrgean și cel al mării de mîrgărintare.

— Ce e, Stăpăno. ai nevoie de noi?

— Intr'un minut oștile lui Mănă de fer să fie praf și pulbere; dar fir de pîr din capul lui ori a feciorului lui să nu se misce!

Ah! cum ne-a înșelat că-ți este tată și vine să te vadă și noi l-am lasat să iasă tefer din cuprinsul înperățiilor noastre!

— De tată, tată mi-î, dar numai cu trupul, și voesc să-l înveț ca *ta!ă să fie și cu inima*. Duceți-ve și grăbiți sfărșitul resboiului!

Zulnia C. Isăcescu

Născută Beleik

(Va urma)

Bălcescu, viața, scrierile sale.

(Urmare)

Multe și frumoase turme pase văile; sorele milostiv inrodeșce brasa; mâna Domnului te-a impodobit ca p'o mireasă; livețile

tale cele întinse sunt smălțuite cu flori felurite și belșugarea varșă avuțiile sale peste câmpii... O, bogata mea țară, pentru ce gemi ?

Dunărea bătrână biruită de părinții tei îți spală polele și-ți aduce avuții din ținuturile de unde sorele resare și de unde sorele apune; vulturul din vădudh cată la tine cu dragoste ca la pământul seu de naștere; riurile cele frumoase și spumegose, piraiele cele repedii și sălbatică cântă neincetat slava ta... O țară falnică, pentru ce fața ți-e îmbrobodită?..

Nu ești frumoasă? Nu ești bogată? N'ai copii mulți la număr cari te iubesc? N'ai cartea de viteză a trecutului și viitorul înaintea ta?..

Pentru ce curg lacrimile tale?..

Pentru ce tresari? Trupul teu se topește de slăbăciune și inima-ți se frământă cu iuțelă...

Citit-ai ore în cartea ursitoi?.. Aerul se mișcă turburat... Ventul dogorește... Ingerul peirii ți s'a arătat ore?.. Noptile sunt reci, visurile turburate ca marea bătută de furtună... Ce-ți provestesc ?

Privește de la mieđa-di la mieđa nopte poporele rădicându-și capul... Gândirea ivindu-se luminosă pe de-asupra întunericii...

Gândirea ce zidește și credința ce dă viață... Lumoa vechio se prăvăleşce și p'ale ei dărămături Libertatea se înalță!.. Deșteptă-te....

În ceea ce priveșco stilul și limba, Balcescu e la înălțimea talentului seu istoric. El întrebuițează cuvinte curat românești, icii coela câte-va franțusisme, neologisme, ce romăn în umbră în totalul tabloului. Prin unele locuri găsim câte un arhaism dar aceste arhaisme sînt atit de bine întrebuițate, atit de puternice, atit de rare, în cât scriitorul nu numai că nu greșesco scoțendule din cenușa trecutului, dar încă măresc farmecul bucății.

Operele sale mai însemnate sunt :

1). Puterea armată 2). Biografia lui Ion și Constantin Cantacuzino. 3). Starea socială a muncitorilor plugari în principatele

române în deosebite timpuri. 4). Manualul bunului român. 5). Questions économiques. 6). Cântarea României, și 7). Istoria epocii lui Mihai Viteazul, operă postuma. Tote, opere de valoare, scrise cu multă erudițiune și cuprindând adevărul și nevoile nemului nostru.

El a reunit în sine toate aspirațiunile nemului român! Unitatea și neatârnrarea națională, idei salvatoare, ce trebuiau săpate în inimile generațiunilor viitoare.

Avea o vocațiune extra-ordinară pentru istorie; cu o rebdare și o voință de fier, el consultă mai toate scrierile străine privitoare la istoria națională. Doritor de știință, studia zile și nopți întregi fără a gândi la repaos, chiar cind teribila bolă refusa ori-ce ocupațiune intelectuală.

*) Răpit de timpuriu, el nu avu fericirea să vadă făptuite și să transforme singur în legi pozitive ideile sale: Unirea țarilor, plină și întregă, *Improprietarea taranilor*, secularizarea averilor mănăstirești, egalitatea drepturilor, instrucțiua publică, înarmarea întregii națiuni.

*) Un mare literat și un gigant în istoria epocii contemporane, iată cine a fost Balcescu

.....

Cine știe ce opere mărețe ne-ar fi dat încă pana lui, dacă o morțe prea de timpurie nu l-ar fi smuls în florea vârstei, căci, a murit numai de 33 de ani, cela ce s'a chemat o dată Nicolae Balcescu!!!

OLIMPIA TEODORU

*) D-l. Gr. Tocilescu.

*) „ „

ORTOGRAFIA ȘCOLELOR PRIMARE

(Urmare)

La fie care literă derivată trebuia să te gîndesci mult, să-ți frămenți mintea, să-ți rechemi multe cunoștințe cu împrejurările lor neînlăturabile, pentru a-i da așădămîntul reclamat de cea mai priorică formă, prin care a evoluat cuvîntul în cursul vremei, este necontestată stînjînela și nesiguranța ce vom sădi în mințile frageșilor cărturari. Greutățile alfabetului ne-complet, sînt sporite cu vîrf și indesat. Alfabetului literar îi lipsesc 14 caractere, etimologismul mai adaugă 15 forme noue; în totul 29 de forme derivate, pe lingă cele 21 de forme prime ale caracterelor; sau 50 de forme făcute cu 21 de elemente, e balamucul pe care nu-l va limpedi nici cursul secundar. Aici sînt adevăratele cauze ale slabei puteri redactore a elevilor noștri. Ei, căutând forme noue pentru scopuri streine redacțiunii, perd șirul ideilor, nu pot scrie nici cea mai mică schișare cu o închegare temeinică. Vecinicile observații: „Pentru ce faci pe *ă* din *e*, pentru ce faci pe *î* din *a*, pentru ce scrii *șce* pentru ce pui *y*, etc. etc. de care li se revoltă bunul simț, în clasa unui dascal „Socrat“ pun pe copii într'o nesiguranță de scriere neînchipuită.

Mintea copiilor servindu-se de un vocabular restrîns, nu trebuie să se atace scopul suprem al grafiei, cu gîndul că vom spori cunoștințele lui lexico-filologice; mai ales că, ortografia academică, dice să redăm cuvintelor, sunetele primitive din familia lor actuală, sau—lipsind sunete primitive în familia actuală—să arătăm sunetul primitiv din limba mamă: Cuvintele sfirșite cu mînt se vor scrie cu *î* din *e*, da-

că nu sînt altfel în românește: jurămînt—jurăminte, mormînt—morminte, iar la *șăment* nu vom mai face *î* din *i*.

Nu voiți să me întind asupra pedicilor puse mînuirii lesnicioase a condeiului. căci fiecare din noi le scie,

Ortografia academică— așa voiu numi etimologismul nostru— e observată, e pretinsă numai în cursul primar; iar în cursul secundar fie-care profesor își practică sistemul seu de scriere, fără nici o restricțiune. În loc ca în școla primară să se pretindă mai puțin, ca să cruțăm pe copiii de sforțările nepotrivite sufletului lor, noi facem pe dos. Abandonarea etimologismului este practică nu numai de profesori, ci și de scriitorii literați, cari caută a se atașa de sistemul cel mai puțin pretențios și expeditiv.

La 8 Aprilie 1880, în Raportul către academie, pentru stabilirea actualului sistem de scriere, Dl. Tit. L. Maiorescu dăcea „Pentru că cei ce sunt deprinși cu antagonismul dintre etimologism și fonetism și ne-ar cere numai de cât o caracterizare a proiectului nostru ortografic, după acea despărțire orecum scolastică, putem dice în scurte cuvinte. Pe când ortografia de până acum a academei române era întemeiată pe un etimologism temperat prin concesiuni fonetice, ortografia propusă în proiectul de față este întemeiată pe un fonetism temperat prin necesități etimologice. De unde putem vedea că, atunci etimologismul fusese binișor influențat de fonetism; căci sistemul ortografic imediat anterior celui actual, fusese proclamat de academie în 1869, prin A. Treb. Laurian, care dăsesse: Chestiunea ortografiei s'a desbătut serios înti'un mare număr de ședințe, și ne putem felicita că, prin lămurirea ideilor, am ajuns la un rezultat mulțămitor, așa în cât,...., are să se țină etimologia cuvintelor și printr'însa să se conserve legătura de

familie cu limba latină și cu limbele surori, cari stau în fruntea civilizațiunii, moderne, și să nu pătimiescă nici fonetica limbii noastre, unde pronunția este sigură*)“

La 1869 s'a proclamat o ortografie pe baza etimologismului; „pentru a conserva legătura de familie cu limba lătină“, la 1880 s'a proclamat actualul sistem ortografic pe basă fonetică, însă presărată cu cerinți etimologice, pentru a mulțami—de sigur—pe academicienii de pe-atunci, mai toți etimologiști înfocați. E de recunoscut că actualul sistem e basat pe fonetism dar e incontestabil că, pretinzându-l copiilor, comitem o crimă, prin surmenarea ce reclamă el.

Dacă în 11 ani (de la 1869 la 1880) academia a ținut socotelă de nereușită și de infructuositatea sistemului seu ortografic și a făcut un regulament pe basă nouă—, apoi e de mirat cum în 20 de ani, nu se revine asupra actualului sistem, luându-i nefolositoare pretenții etimologice. Dar să nădejduim; căci :

„ Vremea desăvârșese
„Ori-ce lucru află omul, ori-ce mintea-i născocește“.

Astăzi, studiile filologice au luat o dezvoltare imensă, și chestiunea naționalității noastre răpune pe atâția *savanți*, în cât folosul ce l-am spera în astă materie de la asemenea pretențiuni din partea școlarilor, nu mai poate fi întrevădută nici de fel. Conștiința originii noastre, e fixată în masa poporului român, prin elementele de istorie și prin cărțile de lectură. Imbogățirea lexicului copiilor se face prin studiarea familiilor de cuvinte și e de resortul studiului pur verbal al limbii; așa încât n'ar trebui să denaturăm acest mijloc sacru de comunicare pe șleah (fără deschisuri) a cugetărilor noastre.

*) Pedagogie și Metodologie de Dl. D. Constantinescu, ed. Slatina 1882.

Dacă se crede folositor a se impune ortografie etimologică, apoi să se facă acesta la cursurile secundare și superioare, unde elevii sunt mai copti, pot suporta frământările și unde au și cunoștințe mai bogate, pe cari le-ar utiliza cu folos.

În cursul primar e necesară o ortografie fonetică simplă, dacă voim să facem din scriere o uneltă sigură de comunicare.

Scrierea să fie mijloc de instruire, iar nu scop.

GH. AL. CIOBANU

inv. Andrieșeni, Iași

N e c r o l o g .

În ziua de 18 Februarie, a încetat din viață, în urma unei boli, care nu iartă, unul din buni profesori dela Liceul din localitate, *Ilie C. Cretulescu*.

Studiile primare și liceale le-a făcut în Botoșani, orașul său natal, unde din lipsă de mijloace a fost nevoit să intre funcționar la gară. Puțin după aceea a intrat în învățământul primar ca institutor în orașelul Hirilău. Cerind transferarea la Piatra-N. și neacordându-i-se a depus din nou examen, reușind cel dintâi și astfel cererea i-a fost satisfăcută, funcționând ca institutor la școalele de băieți No. 3 și 1. În acest timp și-a dat bacalaureatul, ca apoi în urma unui concurs pentru o catedră de limba română, să fie numit profesor la Externatul din Ploești.

Transferat la Bacău la Școala Profesională stă puțin timp și vine în Piatra ca profesor de gimnaziu. În interesul serviciului, e mutat la Vaslui, ca după o ședere de un an să fie din nou permilitat la Piatra.

Elevii: V. Caraivan, A. Grădinescu, V. Manole și E. Urinoski au relevat meritele fostului lor profesor.

Urmatorea cuvintare s'a ținut în numele colegilor săi de Domnul Vasile Mihăilescu, profesor de istorie la cursul superior.

INTRISTATĂ ASISTENȚĂ,

Legea fatală a naturii, înaintea căreia toți suntem supuși, a chemat, în împărăția de unde nimeni nu se mai întoarce, pe cel ce până ieri era colegul și prietenul nostru.

Ceea ce noi numim viață, nu este decît o slabă licărire împrăștiată de fulger în cîteva secunde, pe bolta întunecată a cerului. „Viața omenească“, spunea odată un bătrîn din alte vremuri, seamănă cu rîndunica, care strabate, sburînd, camera în care te odihnești în timp de iarnă. Focul luminează și încălzește căminul pe cînd afară udă furtuna și suflă vîntul rece ca ghiața. Rîndunica a intrat pe o ușă și se oprește cîteva minute la lumină și căldură; apoi, reluîndu-și sborul, ea dispăre îndată pe cealaltă ușă în întunerecul geros din care venise. Așa este și cu viața omului, ea se petrece cîtva timp înaintea ochilor noștri; dar nu știm nici de unde vine, nici unde se duce“.

Cum tot începutul are și sfîrșit, omul trebuie să aștepte și să primească cu resemnare sunarea celui depe urmă ceas.

Dar dacă actul acesta, este inerent felului nostru de a fi, cert însă că modul cum trebuie să ne îndeplinim misiunea pe pămînt atîrnă cu totul de noi, și *Ilie Crîțulescu* și-a înțeles menirea. Cum și în ce fel?

Fost-a el literat de frunte, savant, orator sau bărbat politic? Nu.

Nici una din acele însușiri ce trec în cartea vieții pe cei ce le posedă în total sau în parte, tu, scumpe prieten, nu le-ai posedat.

A mă gândi să-ți atribui numai una din ele, în momentul

cînd, deși datorită îmi impune a te vorbi de bine, e a-ți adresa mai degrabă o injurie de cît o laudă și cea dintîi desaprobară mi-ar da-o sufletul tău, care de sigur încă planează deasupra noastră.

Fără a fi fost un om superior, ai avut 2 frumoase calități ce constituiesc coroana vieții tale, atît de agitate: cea de muncitor și muncitor onest și aceea de om de inimă, și om de bine.

Ele sînt singura moștenire ce lași copiilor tăi, prin ele se explică simpatia de care te-ai bucurat în viață, prin ele amintirea ta va trăi mult timp în inimile noastre.

Dovadă eloquentă a primei calități, e însăși cariera ta. Unul din cei mai buni elevi din Liceu, cînd toți păseau plin de încredere spre Universitate, tu, din lipsă de mijloace ai intrat funcționar la gară. Locul însă nu se împăca cu aspirațiile tale, era ceva care te mîna mai departe spre o soartă mai bună.

Te-ai făcut institutor, dar nici aci ambițiunea nu ți-s'a satisfăcut. *Tot mîl sus, tot mîl sus* pare a fi fost deviza ta, și omul cu asemenea deviză nu poate fi un om comun.

Prin o sfortare neobișnuită, ai ajuns profesor. Numai cine știe ce înseamnă a fi institutor poate aprecia munca depusă. E frumoasă cariera de institutor, dar e grea.

Îți răpește tot timpul și te face sclav al scoalei; în afară de meseria de dascăl nu poți lucra nimic. tu însă ai mers mai departe, și puțină ai făcut ca tine.

Dacă prin muncă ai ajuns unde ai fost, sentimentele nobile ce te-au însuflețit față de semenii tăi te ridică mai sus.

Cine ar putea să dovedească acest lucru mai bine decît

elevii tăi, cari, ca prinos al dragostei ce-ți au purtat te-au împodobit cu flori? Cine mai bine decît prietiniî tăi, și care om cunoscîndu-te de aproape, nu s'a simțit atras de o figură atît de simpatică ca a-ta?

Inseși aprigiî tăi vrăjmași, și nu puțini ai avut, nu pot să nu recunoască că în sufletul tău n'a intrat nici odată patima urei, a invidiei și a răutăței, care fac din viața omenească atît de sublimă în regiunile ei înalte, o viață mică, meschină și de multe ori de desprețuit.

Numai provocat ai atăcat; erai prea mîndru, prea conștient de forțele tale ca să-î lași fără răspuns, știind că pe omul moale îl calcă toți în picioare.

„Mi-e dor de clasă imi spuneai acum o săptămîină, de-ar veni primă-vara să mai mă văd odată pe catedră, par'că n'am fost la școală de ani!“ În agonia morții nu vedeai decît elevi și mereu le explicai pînă ce ți-ai dat sfîrșitul.

Și de astăzi, cînd școlarii nu-ți vor mai auzi glasul, iar noi nu ne vom mai înveseli de snoavele tale spuse cu atîta gust, încît prin prezența ta venea și bucuria, du-te și odihnește-te în pace în întunericul care ți-a dat viață!

Pastel.

Pe poteca 'ntortochiată
Ce s'asvirle 'n fund de văi
Curg șuvoe de pe deluri
Fete și flăcăi.

Din cerdac privește la dinșii
Cât-is de ghiduși
Taina cringului șoptind-o
Și-adunând brînduși.

„Ui-te colo una mare
Inflorită sub cișmea*
Și cu toții dau năvală
Care 'ntăi s'o ăea.

Iși fac vînt unul de altul
Rid pornind pieziș
Se opresc tocmai devale
In mărăcinis.

Și privind așa percută
Înspre lunca de ghizdei :
Par'c'am fost cu ei prin cringuri
Par'c'am ris cu ei!

SIMCA

3). Scrierea și exerciții gramaticale

(Urmare)

a). Teoria Gramaticală

I. 1). Improspetarea regulilor precedente, pe care
trebuie să se sprijine lecția de predat.

2). Țelul.

II. 1). Se scriu pe tabelă, mai multe exemple, corecte
și semnificative, potrivite regulii și diferitelor sale casuți

(dacă sunt). Exemplele sunt scöse de la școlari, putându-se lua, spre acest scop, ca punct de plecare, o piesă de cetire.

2). Invețătorul provocă pe elevi, să cetească exemplu cu exemplu, explicând sau cerënd explicarea cuvintelor și ideilor neînțelese.

3). Să îndreptă atenția școlarilor, asupra vorbelor cari fac obiectul regulei, îndrumându-i așa-fel ca, după analiza tuturor exemplelor, să pötă deduce ei singuri regula, din observarea faptelor.

III. Se descopere regula de școlari, se formuleză de invețător, cât se pote de scurt și precis (în termenii manualului elevilor).

IV. 1). Se cetesce regula din manual, apoi se repetă de școlari, până la dexteritate.

2). Se cer exemple conform regulei.

3). Aplicații orale.

4). Aplicații scrise asupra exercițiilor lucrate oral.

* * *

Analisa.

I. 1). Se împrospețeză regulele necesare la facerea analisei.

2). Țelul.

II. 1). Invețătorul scrie frasa de analizat, pe tabelă.

2). Invețătorul provocă un școlar să cetască frasa de pe tabelă, apoi explică sau cere explicarea cuvintelor și ideilor neînțelese.

3). a). *Pentru analiza sintactică*; Se îndemnă școlarii a spune numărul propozițiilor, observând. pentru acesta, verbele la mod personal. Se deosebesc propozițiunile.

clasificându-le în principale și subordonate (secundare). Propozițiuni simple, dezvoltate. Părțile propozițiilor.

b). *Pentru analiza etimologică*: Se cere de la școlari a recunoaște fie-care vorbă ce parte de cuvânt este. La substantiv să va spune dacă e comun sau propriu, genul, numărul, cazul, articolul, declinarea. La adiectiv, genul, numărul, cazul, gradul de comparare. La pronume, persona, genul, numărul, cazul. La verb, modul, timpul, numărul, persoana, forma, conjugarea. La conjuncție se vor spune verbele sau propozițiunile legate.

* * *

c). *Exercițiu de ortografie.*

I. 1). Se pregătesce lecția, înprospetându-se noțiunile necesare.

2). Țelul.

II. 1). Invățătorul scote de la școlari câte-va exemple potrivite regulei, apoi le scrie treptat, pe tabelă.

2). Se cetesc exemplele, de școlari, îndreptându-li-se atenția, asupra obiectului regulei. Invățătorul îndrumă pe școlari, așa-fel, ca după analiza tuturor exemplelor, să potă deduce ei singuri, regula.

3). Se descopere regula, de școlari, se formulează de invățător, scurt și precis.

III. 1). Se cetesc regula din manual, apoi se repetă de școlari, până la dexteritate.

2). Se cer exemple, conform regulei,

3). Aplicații la cartea de citire.

* * *

d). *Exercițiul de compunere. Descrierea.*

I. 1). Intuiția (în natură, după tablou, gravura din carte).

2). Țelul.

II. 1). Se reîmprospetează intuiția, scoțându-se punctele principale, cari se scriu de învățător pe tabelă.

2). Elevii cetesc întrebare cu întrebare, iar învățătorul răspunde.

3). Se provocă școlarii a spune punctele după care s'a făcut descrierea. Se cetesce compozițiunea făcută de învățător, tot după punctele de pe tabelă.

III. Invățătorul cetesce întrebările, răspund școlarii. Se copiază întrebările, pe caete.

Lecția viitoare se va face compunerea în scris.

Observare. Generalizarea nu se poate face de cât după tratarea mai multor descrieri asemănătoare cu cea predată. Atunci, se formulează puncte generale, după cari se poate face orî-ce descriere.

Notă. Pentru planul descrierii mi-a servit ca îndreptar, în special, „Povățuitorul la cursul de Limba Română“ de T. D. Speranță și P. Popescu-Deliu.

(Va urma)

Vasile Costăchescu

Invățătorul comunei Șoldănesci

Cot. Hârtop Jud. Suceva

Societatea Științifică Literară
„**TINERIMEA ROMÂNĂ**“
Fondată în anul 1877

București Martie 1900

Recunoscută ca persoană morală
și juridică

Sediul: Calea Victoriei 110

No. 157

Domnule Director

Bazați pe sprijinul și buna voință ce tot d'a una ne ați arătat, avem onoare a vă ruga, să bine-voiți a dispune imprimarea următoarelor rânduri în stim. D-v. Revistă.

„Societatea științifică-literară **„Tinerimea Română“** conform statutelor sale va ține în anul acesta al XVII concurs de studii și al VI de lucru manual între toți elevii învățămîntului primar urban și rural din țară. Va ține asemenea al III concurs asupra Istoriei Naționale și al V concurs asupra **Desemnului după natură** între toți elevii și elevele celor 7 clase secundare din totă țară. Afară de acestea, anul acesta pentru prima oară ține concurs de gimnastică între toți elevii concursului primar și secundar din Capitală.

Concursurile vor începe la 30 Aprilie a. c. și vor continua în toate zilele de sărbători din luna Maiu până la 14 inclusiv, de la orele 8—12 a. m. și 3—7 p. m. în locul școlii primare comunale „C. A. Rosseti“ din str. Clemenței precum și în salele liceului „Sft. Sava“.

Concursul de Istoria Națională și de Desen va avea loc în ziua de 7 Maiu, când tot o dată vor fi examinați din obiectele învățămîntului primar și lucru manual, elevii

înscriși de la școlile din provincie. Iar concursul de gimnastică se va ține în ziua 1 și a 2 de Rosalii, în grădina Cișmigiu.

Cei ce reușesc vor obține premii, cari constau din bani, medalii, cărți, obiecte utile și îmbrăcăminte, ce se vor distribui în ziua de 21 Mai, aniversarea Societății, la Atheneu; iar concurenților de gimnastică imediat după terminarea concursului a 2 zi de Rusalii.

Inscrierile se pot face printr'o cerere adresată președintelui Societății în Calea Victoriei No. 110; chiar de pe acum până cel mai târziu la 26 Aprilie a. c.

Tuturor elevilor din provincie li se vor acorda de societate pe timpul concursului, locuința și mâncare în mod gratuit.

De sigur că toți cei ce apreciază însemnătatea acestor concursuri atât de folositoare tineretului, precum și sacrificiile, ce această societate-unică în felul seu-face, îi vor da tot concursul necesar“-

Bine voiți, vă rugăm, Domnule Director, a primi încredințarea destinsei noastre stime și considerațiuni

Președinte **D-r. Petre S. Popovici**

Secretar **Ión G. Neamțu**

Schiță de Plan

Lecțiuni din

S C R I S = C I T I T

Predarea literelor mari „B, R“.

a), Povește relative la ținuta copiilor. Cercetarea tăblițelor. Examinarea lecțiunei precedente.

I. Indemnarea copiilor a spune diferite numiri de botez, familie, sate etc. începătoare cu sunetul „B, R“. Scrierea acestor numiri pe tabelă (cu litera începătoare mică). Cu ce fel de litere am învețat că se scriu toate numirile de botez familie, etc....?.. Cu ce fel de litere trebuie scrise dar și numirile.... (se citează cele scrise)?....

b). Ați vom înveța a scrie și citi cu literile «B. R».

II. Scrierea literelor «B. R.» pe tabelă. Sintesa părților din care se compun. Imitarea cu copiii a acestor litere în aer și pe bănci, cu degetul și comandându-se. Copierea pe tablețe după comandă. Corectarea. Scrierea literelor de tipar „B. R“. alătura de cele manuscrise. Școlarii constată asemănările și deosebirele. Scrierea cu litera începătoare mare, a cuvintelor scrise deja pe tabelă. Scrierea altor cuvinte. Citirea **Resumat**. Un școlar scrie la tabelă și ceilalți pe tablețe numirile: Bodesci, Bălțătesci, Bucuresci; date de învețator.

III. Asocierea între părțile asemănătoare și distinctive. a acestor litere. Revedere asupra celor lalte învețate.

IV. Citirea din carte. Abc. de „G. A. Popovici“ pag. 52. Explicarea numirilor de sate, orașe etc... Recomand copiilor a scrie pentru ora viitoare un rând litera B și unul litera R.

I. IDICEANU

Inv. Bodescii-Precistei

Noua Revistă Română

Este titlul unei reviste ce a eșit la lumină odată cu ivirea anului 1900.

Noua revistă apare la 1 și 15 a fie cărei luni, 5 cole în format mare, sub Direcțiunea D-lui C-Rădulescu-Motru, Profesor Universitar, și membru de onoare al revistei noastre.

Cu multă plăcere am citit această revistă pe care o așteptam cu nerăbdare. Mă încerc să spun în câte-va cuvinte cuprinsul unora din frumoșele și interesantele articole ce ea conține; aș face o recenziune mai amănunțită, dar ori cât de amănunțită aș face-o, totuși ar fi prea sarbădă pe lângă mărețul și bogatul ei conținut, de aceea spun numai câteva vorbe.

Art. 1, semnat de D-l Rădulescu-Motru, espune scopul înființării și felul materiei ce se va publica în fie care No; își propune a lupta, împreună cu mulți oameni valoroși ce avem, ca din nou să incolțască în sufletul Românului și să fructifice idei și fapte generose. *Credința în viitorul culturii românești e mare pentru această revistă.*

Art. 2 **Cronica politică.** *Formarea partidelor și a fracțiunilor.*

Art. 3. **Ancheta Economică.** *Crisa economică actuală.* Acest foarte important articol studiază pe țeranul nostru, pe orășan; face o paralelă între câte-va țeri din Europa; arată pentru ce la noi *Crisa economică s'a aliat cu cea financiară*, cas extrem de grav; rolul clasei stăpânitoare la noi în țară; cum streinii s'au îmbogățit la noi și se îmbogățesc, *întrținând viguroasă găina cu oule de aur* etc. Cum actuala crisă e la noi de vr'o 20 de ani în stare latentă; cum se pun mereu, inoposite și se fac cheltueli de lux; vorbește de datoria cea mare un miliard și șese sute de mii, plus.. plus . . . plus . . . In sfârșit a nu fi citit și înțales acest art. de ori ce Român, ce se înteresază de mersul general al țării, e un păcat.

Art. 4 **Istorie**—*Moralitate în istorie*—. Se vorbește de cetatea de artă (Atena) și cetatea de forță organizată (Roma); viața lor e o revelație de armonie și moralitate, o dramă morală, o școlă revine la noi . . . Sintem mici ca număr dar *atîrnă de valôrea noastră*, ca să putem merge spre progres continuu sau să ne părăsescă norocul și să ne oprim.

Art. 5. **Literatura**. *Scola latinistă și limba și literatura română*. Un important articol istorico-literar cu privire la Români, începînd cu cei din Ardeal; Sforțările catolicilor d'a atrage pe Români; curentul latinisării pentru a se proba origina noastră Romană etc.

Art. 6. *Figuri Contemporane*. Jak Negruzzi. Junimea din Iași.

Art. 7 **Nuvelă**. *Indurare*. Se zugrăvesce societatea noastră de la țară. Autorul dedică această mișcătoare nuvelă țăranilor al căror fiu țice că e. Se face recrutarea; betri-na Paraschiva dintr'un sat are un singur fiu pe care i-l ia la miliție. Irina o fată din sat îl iubea; Zoia mama fetei, și Paraschiva vorbesc să-i însore, dar nu-i timp, căci toți sortarii plcă; satul plînge; lumea îi petrece. In sat era un grec Ieni, care rîpise moșiile sătenilor și se îmbogățise, era reu; tatăl Irinii se băgase vizitiu la el; voi să ducă și pe Irina fată în casă; Grecu voi s'o ademenescă; Irina fugi plîngînd la moș Sandu; Șerban și Sandu luptau contra Grecului și se judecau cu el din tinerețe. Moș Trifu, stălpul satului, era măhnit d'atâtea rîpiri din partea grecului; nu mai putea lupta fiind prea betrân; Ionel Ciobănelul, un copil orfan, îl îngrija; Paraschiva betrâna muri de ger și de sărăcie într'o iarnă. Irina o îngrijise; Gheor-

ghe din miliție nici nu știa de moartea mării. (nuvela se va sfârși în No. 2 al noiei reviste).

Art. 8 *Mă are literară și științifică*. Sub această rubrică se cuprind criticele și apocierile diferitelor scrieri literare și științifice.

Suplimentul I și II, 2 cole, sunt rezervate notițelor de tot felul relativ la cultura țărilor locuite de Români etc.

Noua revistă Română e menită a aduce mari servicii culturii neamului românesc, nu putem deci de cât s'o recomandăm cu totă stăruința iubitorilor de cultură și de neam.

Abonamentul e 20 lei pe an.

I. N. CIOCAN

P. S. Un singur și mare păcat are această enciclopedică revistă după mine și anume: E prea estină pentru o parte din lumea mare, și bogată, care cred, că o plătesce și n'o citește, și-i prea scumpă pentru cei mai mulți institutori și învățători, cari ar ceti-o, dar n'aū cu ce-o plăti.

De și credem, și știm, că cheltueele tiparului, etc. sunt mari, totuși n'ar strica o 6re care reducere în abonament pentru acești apostoli ai culturii naționale. **I. N. C.**

Proverbur, locuțiuni proverbiale și fel de fel de idiotisme

Cu explicațiuni necesare.

(Urmare)

CXVIII. **Cățel.**

297. *Cațel'* se 6ice unui om gudurător, plin de reutate.

298. *Un cățel mititel stărnescce toăa potaăa*, se 6ice de un nemernic care întărită la ceva.

CXIX. Cățelandru.

299. Cățelandru sau *cățelandru* Țică unui lehăitor reu-voitor.

CXX. Cățenuică.

300. Cățenuică, adică f. rea la inimă și asupritore ; *cățenuică, cățenuică.*

CXXI. Căuș.

301. *O măi veni el drăguș la căuș*, adică vei mai ajunge și tu la mine la ceva și apoi atunci las!

302. *Îi tórână cu căușul*, adică așa de în abundență.

CXXII. Căutare.

303 *Ce cauți, găsești seî nu cauți și găsesc*, da 'neî daceă ma' cauți, se Țică celui care umblă cu buclucuri și tot în capul lui se sparge.

(Va urma)

George A. Cosmovici

Tg. Nemțu

Din Metodica Cântului

„Teoria fără practică
Ca și trupul fără suflet”

Plină de înțeles și importantă e dicerea uzată în pedagogie: „multe drumuri duc la Roma, dar numai unul e cel mai scurt”. Epitetul *scurt* în dezvoltarea subiectului de față, îl ia în înțelesul de : «practic, bun și cu un succes multiplu».

O ca e sau un drum în propunerea cântului și chiar la recrutarea copiilor, ce a forma corul școlii, se recomandă de unii a fi următorul : «chiar de la început, în urma unei mici examinări sau încercări, copiii se vor grupa în coriști și dispensați».

Ce ar urma însă de aici? Că acei ce vor avea aplicare pentru muzică, să fie puși la contribuție; iar acei cari r'au această înclinare și n'au avut ocaziunea de a-și cultiva urechea, să fie lăsați de-o parte și dispensați de acest obiect, care de și clasat printre cele secundare, dar are o importanță capitală.

Țic că e de o importanță capitală pe motivul, că cine nu știe cât influențează cântul asupra minții și înobilează inimă? Acesta, însă în linie generală? iar cu referință la muzica din școlă cântul e mijlocul de recreare a minții și de reînnoirea forțelor ei și deci recomandat de pedagogi, și confirmat de întreaga lume dăscălescă de a se face în unire cu gimnastica la trecerea de la o diviziune la alta, după fie-care jumătate de oră.

Prin urmare, din punct de vedere didactic conchidem, cum că cântul are o înrîurire colosală.

Apoi din puuct de vedere moral, când copiii vor fi deprinși, ca în unire cu dascălul lor, să execute liturghia Duminicile și serbătorile la biserică, pote să-și închipue cine-va câtă bucurie nu face acesta părinților, când își aud tinerelc lor odrasle întonând imnuri bisericesci, pe care aujindu-le numai de la dascălul bisericeii, îl credeau pe el ca forte priceput și pote chiar însuflat cu putere de *Sus*.

Dar nu numai atât. Tot de aici reiese importanța ce i se dă unui asemenea dascăl, vađa și încrederea ce o au în el sâtenii. Și chiar cu totul alt-fel privesc copiii pe învețătorul, care li cântă, nu întră morocănos în clasă și-i deprinde și pe ei să cânte.

Ast-fel fiind, cred de datorია noastră, a dascălilor, a căută și a urmări, care e drumul, *dis cel mai scurt*, în sensul în care l'am luat pentru a ajunge ca toți copiii, să fie puși în pozițiune de a cânta și deci a face bucuria părinților lor. Prin acesta noi dascălii vom fi bine priviți de ei și prin forța lucrurilor ne vor iubi.

Urmând după cum recomandă unii, recrutarea definitivă, după mine unul, ar greși învețătorul, care și-ar grupa elevii de la început mai ales când se duce ca nou în mijlocul lor și a avut ca predecesor un dascăl, cari nu cânta.

Am avea atunci o serie de copii, cari n'au putut imita pe *domnul* lor și chiar unii, cari s'ar crede disprețuiți de el prin faptul, că n'au plăcut *domnului* cum cântau, se ved condamnați a privi cu jind pe colegii lor cântăreți, Acest metod pote s'ar motiva cum că copilul vedându-se pus la contribuție la celelalte obiecte și la cânt isolat și lăsat în părăsire, se va nasce în el ambițiunea de a ajunge, cât mai curînd la nivelul colegilor lui. Din acest

punct de vedere se întîmpină mare grutate și cu copiii școlilor secundare, cu atît mai mult cu nisce copii mici cari imediat ce se ved scapați de sub privigherea învățătorului lor, caută să se distreze. Mai cu semă în timpul cântului sciind că ei nu iau parte, disciplina suferă și în consecință copilul se desvoltă în mod stingher.

Ei bine, ce e dar de făcut într'un asemenea cas! Nimic alt, de cît să căutăm o altă cale prin care, să facem pe fiecare copil, ca și la acest obiect, să vie a-și depune obolul seu și a contribui cu capitalul ce'l are.

Prin urmare iată dar care, cred c'ar fi metoda cea mai lesniciosă în recrutarea copiilor pentru cînt și chiar în propunerea obiectului în diferite ocațiuni. Căci nu arare ori s'au vedut copii, cari ușor au prins un cîntic și întîmpinăm greutate colosală, cînd căutăm a-l face, să deprindă un altul.

Așa dar, avînd a recruta copii pentru *canto* mă voiu duce pe la fie-care copil în parte și întonându-i de câte-va ori gama, îl provoc și pe elev, să mă imiteze. Copilul, dacă are, cum se spune, aplicare și exercițiu, sau una din acestea de sigur, că mă va urmări. Ce-i voiu dice aceluia? Tu, Rusu ai să cânți tare (cu voce plină).

Cînd trec însă la Miluță, se schimbă lucrul. Nu-l pot scote dintr'a lui, ferescă D-zeu: E întocmai ca lăutarul prost de la țară, care execută perfect cîntecele ce le-a deprins, chiar fără a fi atent, dar ori cît m'ași sili, să mă imiteze cîntându-i vr'o operă nu pote deprinde nici în ruptul capului. Tot ast-fel și Miluță al meu cînd îl pun să cînte de-acasă ceva numai decît îi gata să-mi execute cîntece destul de bine, pote chiar cu bemoli și diezi, iar

când să me imiteze nu pote urmări. Ajungând la Silică, care-î recrut și pote n'a cântat așa după cum trebuie, și n'are nici urechea musicală dezvoltată, de sigur că va fi aproape la nivel cu cel de înaintea lui.

Se nasce întrebare: „acești doi copii sunt de dispensat“? Dascalul, care-și dă semă pe motivul acestei nedezvoltări, de sigur că nu-î va dispensa; ba încă ceva mai mult. Nu-î va descuraja și nu li va arêta dîspreț; ci li vom dîce:

„Voi mei Silică și Miluță aveți să cântați mai încet. (motivând pote că-s mititei etc.). Ei vor cânta piano de tot, așa că vocea lor falșă ori răgușită nu se va dîstinge printr'a celorlalți conscolari; dar copilul simte în sine o mulțumire sufletescă, că ie parte și el și cântă deci la școlă Și *domnul* îl chemă pe Duminecă, să vie la școlă spre a merge la biserică, să cânte, pe când dacă n'ar cânta cătuși de puțin ar crede ca netrebitore asistența lui la biserică cu colegii.

Să vedem ce se petrece mai departe cu Silică al nostru. Din copilul, care la început nu putea să cânte aproape de loc, ajunge ca la biserică pe lângă participarea la cor, să potă ținea și isonul, pe când *domnul* cântă la strană. Iar la școlă să fie printre cei întâi cântăreți, să scie tôte cântecele, atât melodiele precum și cuvintele; căci sciut este cum că mai toți copiii au o memorie așa dîsă de fer. Și unde mai pui că la sfîrșitul anului se vede menționat pentru acest uîmîtor progres.

Acêsta numai din causă, că copilul pus la lucru își dă tôte silințele și așa vocea-î neplăcută la început, pote să se modifice, să devie mai curată și plăcută audului.

Calea acesta urmând-o, încercarea ce se face cu copiii la început, e pe nedrept numită: „recrutare“ ci cu drept cuvânt se poate numi: „distribuire de roluri“. De orice nu facem alt-ceva, decât dăm celor cu urechea deprinsă, o parte mai însemnată de activitate în cor; iar celor cu urechea mai puțin cultivată o parte și un rol mai mic de îndeplinit.

Prin mijlocul acesta de-odată te trezesci, că ai un elev care le mulțumesc cu câtecele sale, cu puterea lui de a executa atât în școală, cât și acasă când cântă ceva de școală sau întonează un „Dămne miluesce“. Iar, când se întrunesc vr'o câți-va cu vacile la păscut serbătorea, ori cu cârlanii, îți face o plăcere, să-ți auți cum cântă și se întrec între dânșii.

Pe fața părinților și a tuturor sătenilor cetesc- mulțumirea ce-o simțesc și plăcerea ce-o au de dascălul lor; iar unele bătrîne, care din firea lor sunt mai sfătose se încumetă și întrebă:

„Domne, domnu profesur, toți, mă rog, au să iasă popi și dascăli“!

Acastă întrebare însuflețesc mult pe dascăl și-l îndemnă la muncă, căci el nu se crede funcționar ci apostol al învețămintului.

I. POPA Invețator, Șerbesci.

Societatea corpului didactic din Jud. Némțu „PROPĂȘIREA“

Recapitularea generală a veniturilor și cheltueleur pe anul social 1899—1900.

— VENITURI —

LEI	B.
4991	85 Proveniți din baluri, conferințe și produc. școlare
1329	« « subvenții de la comunele rurale.

LEI	B.	
110	50	Proveniți din reprezentații teatrale.
75	«	« lotării.
12	«	« donațiuni.
2	«	« Procente la recipisele depuse la casa de depuneri.

6520 35 Adică șese mii cinci sute douăzeci lei, trei
zeci și cinci bani total veniturilor pe anul 1899—1900.

— CHELTUELI —

LEI	B.	
50	40	Cheltueli mărunte pentru societate.
76	30	Ajutor revistei corpului didactic „Propășirea“
378	61	Intreținerea a trei cantine.
505	31	Adică cinci sute cinci lei, treizeci și unu bani totalul cheltuelilor pe anul 1899—1900.

— SITUAȚIA —

Casei societății în ziua de 31 Martie 1900.

LEI	B.	
6520	35	Incasați până la 31 Martie, care se compune din: 5604 lei În 12 recipise a casei de depuneri.
	505	« 31 bani cheltueli.
	411	« 04 « Numerar.
6520	„ 35	„ Total

Casier C. Parteni

Secretar contabil M. T. Pantazi

Știri Școlare

Prin decretul No. 19,334 Seria A. din 7 Aprilie 1900, Dl. Gh. N. Nicolau directorul școlii de băieți No. 3 din Piatra N. și casierul revistei „Propășirea“ este numit Revisor Școlar al județului Nemptu, în locul D-lui Titus D. Mărdărescu trecut la catedra sa de institutor, în Focșani.

Dl. Nicolau a și depus jurământul la 8 Aprilie a. c. și a și început a funcționa în noul post.